

เทศน์เช้า วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม(วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โลกนะ เวลาอยู่ในโลกก็เห็นเฉพาะหน้า แต่โลกที่เรามองไม่เห็นใจ โลกปัจจุบันและโลกหน้า แต่โลกอดีตละ ที่เราผ่านมาในปัจจุบันนี้ เรามาปฏิบัติในปัจจุบันนี้มาจากไหน เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดนะ ว่าในศาสนาพุทธเรานี้ไม่มีอะไรลอยมาโดยไม่มีต้น ไม่มีปลาย มันมีเหตุมีผล ที่ให้เรามาเกิดในปัจจุบันนี้ เราเห็นตั้งแต่เด็กเห็นใหม่ พอมีตำแหน่งหน้าที่การงานมันจะเจริญเติบโตไป จนถึงที่สุดเกษียณ แล้วก็รอมคชีวิตไป นี่วิญญูะที่เรามองเห็นใจ โลกที่เรามองเห็นมันเกิดสภาวะแบบนี้ แล้วโลกที่เรามองไม่เห็นละ

โลกที่มันมองไม่เห็นก็หมุนไปในวิญญูะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ จิตมันมีเกิดมีตาย แต่ผู้ที่มีดวงตาเห็นธรรมจะเห็นสภาวะแบบนั้น เรานี้ตามืดบอด เราเห็นได้ในชาติปัจจุบันนี้ ถ้าชาติปัจจุบันนี้เห็นใหม่ การเกิดและการตาย การเกิดและการตายในตำแหน่งหน้าที่การงาน การเกิดและการตายในชีวิต การเกิดและการตายเห็นใหม่ นี่เราแปรสภาพเราตลอดไป

ถ้าเราเจริญขึ้นมาเห็นใหม่ สิ่งที่มีคุณค่าคือบุญกุศลที่เป็นอริยทรัพย์จากภายใน มันเห็นได้ยากนะ แต่สิ่งที่เห็นด้วยคุณค่าเห็นใหม่ ถ้าทรัพย์สมบัติเงินทองนี้เราเห็นได้ง่าย เราต้องกระเสือกกระสน กว่าเราจะประกอบสัมมาอาชีพะได้สิ่งนี้มาเป็นสมบัติของเรา แต่การที่จะได้สมบัติอันละเอียดขึ้นมาเนี่ย สิ่งที่เราจะเห็นสมบัติอันละเอียด พลังงานต่างๆ ทุนเหมือนกัน เงินเหมือนกันนี้ ใจดีและใจชั่ว

ชีวิตก็เหมือนกัน เราใช้ในประโยชน์ของเรา เราใช้ชีวิตประสบความสำเร็จทางโลกเห็นเป็นประวัติศาสตร์นะ ประวัติศาสตร์จะจารึกไว้เลยว่า ผู้ที่ทำคุณประโยชน์กับโลกไว้เป็นสภาวะแบบนั้น แต่ก็เกิดตายเกิดตายนะ เพราะอะไร เพราะพระโพธิสัตว์ต้องสร้างบุญญาธิการมามหาศาลเลย พระโพธิสัตว์นะ เพราะพยายามเสียสละมาเพื่ออะไร? เพื่อพละ เพื่อพลัง เพื่อให้ใจ

มันมีฐานควรรับสมบัติอันเป็นอริยทรัพย์จากภายใน การเสียสละต่างๆ นี่เสียสละเพื่อโลก เสียสละอย่างนี้ขึ้นมาแล้วถึงที่สุดเราจะเสียสละของเราเอง

พระเวสสันดรเวลาชุกเขามาขอลูก ให้ไปต่างๆ ที่มีความรักนะ ไม่ใช่ให้ไปด้วยที่ว่าเรามีปัญหากัน รักลูกมาก ถ้าเราเป็นพ่อบ้านเราจะรักลูกเรามาก เราจะรักครอบครัวเรามาก เราจะรักภรรยาเรามากเลย แล้วเขาไม่ได้มาขอเรา แต่เขาขอภรรยาเรา เขาขอลูกเรา มันกระซอกหัวใจเรา ไปเห็นใหม่ นี่พระเวสสันดร ชาติสุดท้ายของพระโพธิสัตว์ต้องเป็นอย่างนี้หมดเลย สละหมดเลย สละครอบครัว สละทุกอย่าง อย่าง สละลูก สละเมีย สละออกหมดเลย สละเพื่ออะไรละ สละเพื่อโพธิญาณเห็นใหม่

เป็นพระเวสสันดรก็ยังไม่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ เวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ชาติสุดท้ายนี้เป็นบุพเพนิวาสานุสติญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ย้อนกลับอดีตชาติ ชาตินี้จะมาเป็นพระเวสสันดร ขณะที่พระเวสสันดร ฟังสิ เราเป็นปุถุชนนะ การที่พลัดพรากจากความรัก การที่พลัดพรากจากสิ่งใดมันสะเทือนใจไหม? สะเทือนใจทั้งนั้นละ แต่ทำไมเราต้องพลัดพรากละ? เราพลัดพรากเพื่อจะเอาสิ่งที่ไม่พลัดพรากนะ

ถ้าเรายังพลัดพรากอยู่ แล้วเราพยายามกอดสิ่งนี้อยู่ พยายามจะดึงไว้อยู่ มันเป็นอนิจจัง ใจมันเป็นสิ่งที่พลัดพราก แต่การพลัดพรากๆ เพื่อดี ไม่ใช่พลัดพรากเพื่อจะเจ็บปวด มันเจ็บปวดด้วยกิเลส แต่มันเป็นคุณประโยชน์ในทางธรรมเห็นใหม่ มันพลัดพรากเพื่อคุณงามความดี พลัดพรากเพราะมันสะเทือนหัวใจ เพราะการจะได้สมบัติอริยทรัพย์มา มันจะเจอสภาวะมาอย่างนี้ นี่คือการพลัดพราก แต่พลัดพรากเพื่อเห็นใหม่ คุณดี เราส่งลูกไปเรียนเมืองนอกกัน นี่เรารักใหม่ เราคิดถึงใหม่ คิดถึงมาก แต่เพื่อไปเอาวิชากรรมมา เพื่อให้ขึ้นมาในชีวิต เห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเสียสละออกไป เจ้าชายสิทธัตถะเวลาจะออกจากบ้าน เวลาจะออกจากราชวังมาพระเจ้าสุทโธทนะเสียใจมาก เพราะอะไร เพราะกำลังจะเป็นกษัตริย์อยู่แล้ว สุดท้ายแล้วมาเอาراهูลไปอีก พระเจ้าสุทโธทนะสะเทือนใจมาก ถึงขอไว้ไง ขอพระองค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ถ้าจะบวชต้องขอให้พ่อแม่อนุญาตก่อน เพราะเอาไปโดยพ่อแม่ไม่อนุญาต มันสะเทือนหัวใจของพ่อแม่มาก

แต่พระสารีบุตร เห็นไหม ตระกูลของพระสารีบุตร พระจุนทะ พระเรวัตตะ เป็นน้องชายของพระสารีบุตร เวลาออกมาบวชแล้วเป็นพระอรหันต์หมดเลย พระเรวัตตะนี่ พ่อแม่เห็นพระสารีบุตรออกบวช เห็นต่างๆ ออกบวชแล้วเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา หวงลูกมาก พยายามจะไม่ให้ลูกออกไปเห็นไหม แต่พระสารีบุตรได้บอกกับหมู่คณะไว้ว่า เพราะว่าพระเจ้าสุทโธทนะขอไว้ไง ว่าเวลาจะบวชต้องให้พ่อแม่ได้อนุญาตก่อน

แต่พระสารีบุตรบอกกับหมู่สงฆ์ไว้ว่า “ถ้าน้องชายผมอยากบวช ผมขอให้บวช เพราะพ่อแม่ผมเป็นมิชฌาทิภูฏี พ่อแม่ผมไม่ให้บวชหรอก” ฉะนั้น พระเรวัตตะถึงได้บวชไง เพราะพระเรวัตตะ พ่อแม่พยายามจะให้บวชตั้งแต่เด็ก แล้วก็เอาไปแต่งงานกลับมา นี่ หลบไปหลบมา หลบไปหลบมา จนไปขอพระบวชได้เลย เพราะอะไร เพราะว่าพระสารีบุตรเปิดทางไว้ให้แล้ว

นี่สิ่งที่ปลัดพรากมันสะเทือนใจแน่นอน โลกนี้เป็นสภาวะแบบนี้ นี่วิญญูเป็นอย่างไร ถ้าวิญญูเป็นอย่างไร เราจะหาสิ่งที่พึงของเรา แล้วที่พึงของเราถ้ามันเป็นอนิจจัง บุญกุศลก็จับเคลื่อนให้เราได้บุญกุศลตลอดไป แต่ถ้าเปิดตาจากภายในนะ ถ้าอริยทรัพย์เกิดขึ้นมาเห็นไหม เวลาเรามีบุญกุศล เราเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ในชาติปัจจุบันนี้ เราเลี้ยงให้พ่อแม่มีความสุข แล้วเวลาพ่อแม่ตายไป ถ้ามีอริยทรัพย์จากภายใน ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เราส่งเสียไปนะ เราส่งเสียไป เพราะว่าสิ่งนี้มันสะเทือนใจไป ใครจะปฏิเสธว่ามีหรือไม่มีนั่นมันเรื่องของการปฏิเสธ แต่ความจริงมันมีอยู่เห็นไหม

ถ้าปฏิเสธว่าสิ่งนี้ไม่มีนี่ มันมาจากไหน แล้วเราบอกว่าจิตนี้หนึ่งเดียว เมื่อก่อนคนเรา ๑๖ ล้านคน แต่เดี๋ยวนี้ทำไม ๖๐ ล้านคน นี่สิ่งที่ยังจะเกิดอีกมหาศาลเลย โลกหมุนไปสภาวะแบบนั้น เวลาโลกมันปรับสภาพเห็นไหม ยุคโบราณเห็นไหม แล้วต่อไปพระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ โลกนี้ต้องปรับสภาพก่อน เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมาตรัสรู้จะ

ไม่มีเครื่องหมายของศาสดาองค์เดิมอยู่แล้ว โลกต้องปรับสภาพไปตลอดจนถึงยุคหนึ่ง นี่ธรรม
เกิด ๆ ยุคหนึ่ง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ๆ ยุคหนึ่ง

แล้วในปัจจุบันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า กิ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีก
หนหนึ่ง เจริญตรงไหนล่ะ? เจริญตรงที่ว่าผู้ที่แสวงหา ผู้ที่กระทำ แสวงหามาจากไหน? แสวงหา
มาจากหัวใจของเราไง ถ้าหัวใจมีความสุข เราทำหน้าที่การงานที่ไหนเราก็มีความสุข ถ้าใจมันมี
ความสุขนะ ทำงานมีความสุขมาก แต่ถ้าใจมันเดือดร้อนนะ หน้าที่การงานก็บีบคั้นมาทับ
ซ้อนมา เห็นไหม แต่ถ้ามีความสุขนะ หน้าที่การงานของโลกก็หน้าที่การงานของโลก

คูสิ ถ้าหน้าที่การงานของโลกไม่มี ทำไมพระต้องบิณฑบาตล่ะ? ทำไมพระต้องอาศัยชีวิต
ล่ะ เพราะอะไร เพราะการเกิดมามีธาตุขันธ์ มันมีธาตุไฟ มันอยู่ได้ด้วยอาหารของมัน หัวใจจะ
มีความสุขความทุกข์มันก็มีอาหารของมัน ก็ว่ามันเสวยอารมณ์ อารมณ์ความคิดดีคิดชั่วเห็น
ใหม่ มันเป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจนี้ วุฒิภาวะมันจะปรับสภาพเราดีขึ้น ถ้าสะท้อนใจเรานะ ถ้าเรา
มองเห็นสิ่งใดแล้วมันสะท้อนหัวใจเรา สิ่งนี้ไม่ดีเลย สิ่งนี้ไม่ดีเลย มันจะปรับตัวเราเองนะ แต่ถ้า
มันมองแล้วสิ่งนี้ดี สิ่งนี้ทำแล้วพอใจ สิ่งนี้ทำแล้วพอใจ สิ่งนี้แสวงหาเห็นใหม่ สิ่งนี้คือสิ่งที่กิเลส
มันต้องการไง

แต่สิ่งที่เป็นธรรม สิ่งที่ยั่งยืนเห็นใหม่ ถ้าสิ่งที่เสวยสละขึ้นไป หัวใจมันพัฒนาขึ้นมา
เหมือนผู้ใหญ่มองเด็กๆ เลย ถ้าจิตมันมีวุฒิภาวะของมัน มันโตขึ้นมามันมีวุฒิภาวะของมัน มัน
มองคนอื่นแล้วมันสงสารนะ แต่ถ้าจิตของเรายังเป็นเด็กอยู่ จิตเราเป็นเด็กใจ เพราะจิตเป็นเด็ก
มันไม่เข้าใจสิ่งใดซะใหม่ มันต้องการทุกๆ อย่างเลย ในเรื่องของโลก ในเรื่องปัจจัยมันต้องการ
แสวงหา มันก็เข้าไปกอดเข้าไปยึดกับเขา ถ้าไปกอดไปยึดกับเขา เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
มันก็เป็นสังคม เห็นไหม แต่ถ้าหัวใจเราเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ เราเป็นคนคู่ เราแยกออกมา ครูบา
อาจารย์ท่านสอนนะให้ดูใจเรา โลกเป็นแบบนี้ การแสวงหา การต่างๆ โลกต้องเป็นแบบนี้ โลกมี
คนดีและคนไม่ดีปนกันตลอดไป

ในร่างกายของเรามีเชื้อโรคในร่างกายของเรา แล้วมีสิ่งที่สร้างอาหารให้กับร่างกายของเรา ในร่างกายเราก็มียาแบบนี้ โลกก็เป็นแบบนี้ หัวใจก็เป็นแบบนี้ เพราะหัวใจมันมีคุณธรรม มันคิดแต่สิ่งที่ดีๆ เห็นใหม่ แต่หัวใจที่เป็นกิเลสมันคิดแต่สิ่งที่มีมันน้อยเนื้อต่ำใจ การน้อยเนื้อต่ำใจมันจะพาไปเสวยสิ่งที่มันแสวงหาของมัน เพราะอะไร เพราะน้อยเนื้อต่ำใจมันก็ประชด มันก็ทำลาย แต่ถ้าเรามีคุณธรรมขึ้นมา เราจะไม่น้อยเนื้อต่ำใจเลย เพราะสิ่งนี้เราสร้างมา กรรมเราสร้างมา บุญเราสร้างมาสิ่งไหนเราก็กิดมาสภาวะแบบนั้น กิดสภาวะแบบนั้นนะ

คนเกิดมาดุติ มีการศึกษาเหมือนกัน เวลาจบมาเหมือนกัน แต่หน้าที่การทำงานทำไมไม่เหมือนกัน คนๆ นี้เป็นดาวรุ่งมากเลย แต่ถึงเวลาออกไปแล้วอำนาจวาสนาของเขาไปตันตลอดไป แต่เรานี้ไปได้ตลอด ทางโลกก็ไปได้ ทางธรรมก็ไปได้ ถ้าทางธรรมนะ ทางโลกไปได้ เห็นใหม่ คนดีจากข้างนอก คนดีจริงจังของเราจากทางโลก เวลาบวชไปแล้วเพราะความจริงจังอันนั้น มันจริงจังกับเราเอง มันตั้งสัจจะของมันได้

เครื่องยนต์กลไกถ้ามีคุณภาพของมัน ดุติ เครื่องถ้ามันประกอบมาดี รุ่นที่มันเป็นเครื่องที่มีคุณภาพ เขาใช้แล้วเขาติดอกติดใจเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นความจริงใจในหัวใจ เครื่องถ้ามันเป็นสิ่งที่ชำรุดมา สิ่งที่เขาซ่อมแซมมามันได้ชั่วคราวชั่วคราว ถ้าเราไม่จริงจังกับชีวิตของเรา เราอยู่จากทางโลกมันก็เป็นสภาวะแบบนั้น ถ้าไปทางธรรมเห็นใหม่ นี่ดีทั้งทางโลกและทางธรรม

ถ้าทางธรรมนี้ สิ่งที่มีมันมามันเป็นสัจจะ เครื่องยนต์ที่มีกำลัง เครื่องยนต์ที่แข็งแรง มันมีระยะของมัน การใช้งานมันได้มากกว่ากัน เห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน เวลาบวชแล้วเห็นใหม่ปรารถนาจะได้สิ่งใดก็ไม่สนใจทุกๆ อย่าง เราเป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกกัน พ่อแม่ไปตลาดเห็นใหม่ซื้อนั้นให้หนูด้วยนะ ซื้อนี้ให้หนูด้วยนะ แล้วตลาดมันหมด พ่อแม่ยังเอามาให้ไม่ได้เลย

แล้วนี่เป็นพระนะ เราจะมีบาตรอยู่ใบเดียว เรามีบริวาร ๘ เราจะเลี้ยงชีพด้วยปัจจัยเครื่องอาศัยอย่างนี้ ปรารถนาสิ่งใดก็ไม่ได้สมความปรารถนา ไม่สมความปรารถนาหรอก เพราะกิเลสในหัวใจมันปรารถนาของมันตลอดไป

ถ้าเรามีตั้จะมันจะเข้มแข็งไง มันจะเข้มแข็งกับสิ่งกระทบจากภายนอก เราจะไม่สม
ความปรารถนาสิ่งใดๆ เลย ถ้าแต่มันมีคุณธรรมในหัวใจนะ สิ่งที่สมความปรารถนาไม่สมความ
ปรารถนานี้เลี้ยงชีวิตโดยชอบ การเลี้ยงชีวิตชอบเลี้ยงด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ เห็นใหม่ ไม่
ตระหนี่ถี่เหนียว

พระสมัยพุทธกาล เวลาจะออกบิณฑบาตเห็นใหม่ วันนี้ใครจะใส่บาตรอะไรเรามา นี่
ถอดผ้าเลย วันนี้ไม่บิณฑบาต ไม่ฉัน เพราะเรายังไม่ออกบิณฑบาตเลย กิเลสมันกินก่อนแล้ว
กิเลสมันต้องการอาหารของมัน กิเลสมันปรารถนาของมัน มันอยากอะไรของมัน มันอยากได้สิ่ง
ที่มันปรารถนาไง ไม่ให้มันกิน ไม่ให้มันไป เห็นใหม่ นี่ถ้ามันเข้มแข็ง มันจะเข้มแข็งมาจากตรง
นี้ไง แล้วถ้ามันไม่สมความปรารถนา ถ้าเราทำประโยชน์ไป เห็นใหม่

พระสารีบุตรมีโรคประจำตัว โรคถ่ายท้อง เวลาพระโมคคัลลานะไปเยี่ยมนะ นี่เวลาเจ็บ
ไข้ได้ป่วย หายเพราะอะไร? หายเพราะข้าวยาคุ เข้าขึ้นมาได้ข้าวยาคุ พระโมคคัลลานะคลใจ
เทวดา เทวดาไปคลใจคฤหัสถ์ คฤหัสถ์เข้าขึ้นมาทำข้าวยาคุมา พระโมคคัลลานะไปบิณฑบาต
กลับมาเอามาให้พระสารีบุตร พระสารีบุตรไม่ยอมฉัน เพราะสิ่งนี้ได้มาด้วยความเศร้าหมอง
เพราะคลใจเทวดา เทวดาคลใจคฤหัสถ์ คฤหัสถ์ทำแล้วใส่บาตรมา เพราะเป็นสหธรรมิกเพื่อจะ
ช่วยเหลือกัน เห็นใหม่ แต่มันไม่บริสุทธิ์

เราบิณฑบาตออกไปมันเลี้ยงชีพโดยชอบ หน้าที่ของเราเลี้ยงชีพด้วยป्लीแข็ง เราทำโดย
ประเพณีวัฒนธรรม อริยประเพณีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบิณฑบาต แล้ว
บริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกา เขาอยากได้บุญกุศลของเขา เขาใส่บาตรพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึกของเขา แล้วเลี้ยงชีวิต สละทานออกไป แต่เราเป็นภิกษุ เราพยายาม
ค้นคว้าธรรมะฆ่ากิเลสของเรา ดำรงชีวิตด้วยความบริสุทธิ์ เราออกบิณฑบาตนี้เลี้ยงชีวิตชอบ นี่
สัมมาอาชีพะ สัมมาอาชีพะการเลี้ยงชีวิตด้วยการบิณฑบาตนะ

แล้วถ้าสัมมาอาชีพะในหัวใจ มรรคมันเกิดขึ้นมา มรรคญาณเกิดขึ้นมาในหัวใจ มันจะ
ทำลายกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป เห็นใหม่ นี่วิภูวนมันก๊วนไปในวิภูวะ

วิวิฎฐะ การจะชำระกิเลส การจะพัฒนาหัวใจของเราขึ้นมา จิตใจของเรามันจะส่งเสริม
ขึ้นมาให้เราพ้นจากวิฎฐะเห็นใหม่ วิฎฐะจากภายนอก วิฎฐะจากภายใน มรรคจากภายนอก
มรรคจากภายใน มันเป็นที่ประโยชน์ มันเป็นที่ละเอียดอ่อนในเรื่องของคุณธรรม ใน
เรื่องหัวใจของเรา ถ้าคนที่มีวุฒิภาวะ คนที่มีหัวใจ คนที่มีดวงตา มันจะเอาทรัพย์จากภายใน
ทรัพย์อันละเอียดอย่างนี้มันจะเกิดจากเรา

ถ้าเรามีความเข้มแข็ง เริ่มต้นจากเราจะเสียสละ เราเปลี่ยนชีวิต เปลี่ยนจากคฤหัสถ์มาเป็น
ภิกษุ การเปลี่ยนแปลงอย่างนี้มาจากไหน? มาจากพ่อแม่ เพราะอะไร เพราะที่เรามานั่งกันอยู่นี้
เกิดมาจากไข่ของมารดา เราก็กินอาหารในครรภ์ เราก็กินเลือดเนื้อเชื้อไขของแม่ แล้ว
เลือดเนื้อเชื้อไขของแม่มาค้ำจุนศาสนา เห็นไหม นี้ ๑๖ กัป แม่ได้ ๑๖ กัป พ่อได้ ๑๖ กัป

แม้แต่การบวชในศาสนานี้ได้บุญอยู่แล้ว แล้วการประพฤติปฏิบัตินี้ได้อริยทรัพย์จาก
ภายในขึ้นมาอีก ทรัพย์จะซื้อง่ายๆ ขึ้นมา ถ้าสิ่งที่เป็นประโยชน์ขึ้นมาจะเป็นประโยชน์หมดเลย
คนดีทำสิ่งต่างๆ เป็นความดีหมด กิเลสทำสิ่งต่างๆ เป็นอกุศลหมด ถ้าคุณธรรมทำเป็นความดี
หมด เห็นไหม

เราถึงว่าเราจะฝืนวิฎฐะ เราจะมี ความเข้มแข็งของเรา แล้วเราจะถึงที่สุดของเรา เราจะมี
คุณธรรมในหัวใจของเรา เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราจะใช้ศาสนาให้เป็นประโยชน์กับเรา
แล้วหัวใจเราจะเป็นธรรมเอง ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม หัวใจดวงนี้จะเป็นธรรม เอง